

Taalhuis in Coronatijd

Tips voor de vrijwilligers die op afstand werken met deelnemers

De Nederlandse Taalshow zet elke dag een filmpje op hun YouTubekanaal Taalshow Televisie: <https://www.youtube.com/channel/UC-9JO0XjfA1mAlvU0Flac7w> en op Facebook: https://www.facebook.com/pg/DeNederlandseTaalshow/videos/?ref=page_internal Het zijn korte filmpjes gevolgd door een vraag over woorden in een bepaald thema: wat heb jij allemaal in jouw huis, welke lichaamsdelen ken je, enz. Deelnemers kunnen de woorden in de commentaarruimte op YouTube zetten of in een reactie op Facebook. Daar wordt kort feedback op gegeven. Beter is het daarom als jij die feedback geeft.

Overleg met je deelnemer(s) of die thuis wil oefenen. Die moet dan wel over een internet- of wifiverbinding beschikken. Vraag ook welk medium de deelnemer(s) daarvoor wil gebruiken: WhatsApp, Instagram, Facebook of e-mail/internetbrowser.

Laat weten dat je een link voor een korte video stuurt van Taalshow Televisie naar het medium dat de voorkeur heeft van de deelnemer(s). Via die link opent hun browser of Facebook of YouTube de video.

Vertel: 'De video gaat over één onderwerp. Je krijgt een opdracht. Kijk naar video nummer 1. Doe de opdracht en app of mail die naar mij. Vervolgens kun je zien of de opdracht goed is begrepen en nabespreken met je deelnemer(s). NB deze opdracht en de feedback achteraf zou je via een videoverbinding kunnen geven. Dat is misschien iets duidelijker. (FaceTime, Zoom, Skype)

Aanvullende opdrachten

- Taalshow Televisie video 1: in huis
  - Kijk welke voorwerpen in huis de deelnemer heeft opgeschreven. Verzamel meer voorwerpen in huis, ook nieuwe. Maak een videoverbinding.
    - Pak een bekend voorwerp wijs het aan en vraag de deelnemer: *Wat is dit?* Antwoord: *Dit is een ...* Doe dat met verschillende voorwerpen. Als de deelnemer snapt hoe het werkt voeg je nieuwe voorwerpen toe. Weet de deelnemer het antwoord niet? Daag de deelnemer dan uit om aan jou te vragen: *Wat is dit?*
    - Een stapje verder: Vraag aan de deelnemer: *Is dit een ...* De deelnemer antwoordt: *Ja, dit is een ...* Nu introduceer je de ontkenning met *geen*. Je wijst bv een stoel aan en

vraagt: *Is dit een tafel?* De deelnemer zal antwoorden: *Nee, dit is een stoel.* Reageer: *Dit is géén tafel. Dit is een stoel.*

- Nog een stapje verder: de ontkenning met *niet*. Vraag: *Is de stoel blauw?* Antwoord: *Ja, de stoel is blauw. Is de tafel rond?* Antwoord: *Ja de tafel is rond. Is de stoel rood?* De deelnemer zal antwoorden: *Nee, blauw.* Reageer: *De stoel is niet rood, maar blauw.* Als het goed gaat wissel je antwoorden met *niet* en *geen* af. Uitleg: *geen* = niet een ...
- Nog een stapje verder. *De stoel is niet rood, **hij** is blauw. Het glas is niet vol, **het** is leeg.* Oefen dit eerst een paar keer met de-woorden en daarna een paar keer met het-woorden, zodat de deelnemer de regel kan ontdekken. Daarna kun je afwisselen. Dit is een intensieve en interactieve manier om tegenstellingen te oefenen.
- Oefen alles door elkaar en combineer: *Is het glas leeg?* *Nee, het glas is niet leeg, het is vol.*

Per onderdeel kun je het tempo opvoeren als het goed gaat.

Vergeet vooral niet om de rollen om te draaien zodat de deelnemer jou vragen stelt en verbetert. Maak dus ook fouten.

- Maak een videoverbinding. Deelnemer geeft jou via de camera op de telefoon of laptop een rondleiding in huis of buurt en vertelt erover. Jij geeft feedback op de taal en stelt vragen ter verdieping. Dit kan onder meer via Zoom, FaceTime en Skype.
  - Gesprek over
    - waar komt jouw inboedel vandaan? Waar koop je meubels, en ander huisraad? Welke winkels zijn er? Heb je een favoriete winkel? Of misschien liever Marktplaats of de kringloop? Maak je het zelf?
    - welke smaak heb je? Houd je van modern, vintage of antiek?
  - Algemeen: geef aandacht aan overeenkomst en verschil in Nederland en land van herkomst, ook als het gaat om stijl en waar koop je het of maak je het misschien zelf?
- Taalshow Televisie video 2: de fiets
- Controleer de voorwerpen die de deelnemer heeft opgeschreven. Om nieuwe begrippen te introduceren kun je met de onderdelen van de fiets hetzelfde doen als in de demo Wat is dit? Bij video 1.
  - Vergelijk de auto, step, scooter of kinderwagen/buggy en de fiets: welke onderdelen hebben ze allebei? Welke verschillen zijn er?
  - Maak samen een combinatie van fietsonderdelen en werkwoorden die erbij horen: Wat is dit? *De trapper.* Wat doe je met de trapper? *Trappen.* Wat moet je doen als je omhoog fietst? (help met gebaren) *Ik moet hard trappen.*
  - Vraag de deelnemer om foto's te maken van andere transportmiddelen en die met de juiste naam naar jou te sturen.

Daarna kun je een gesprek voeren. Wat wordt er met dit transportmiddel vervoerd? Wat kan wel, wat kan niet? Wat mag jij besturen? Welk transportmiddel gebruik jij het liefst? En jouw kinderen? En welk transportmiddel heft jouw voorkeur voor langere reizen? Met welk transportmiddel reis je liever niet? Hoe komt dat? Welk transportmiddel zou je heel graag een keer willen gebruiken? Waarvoor en wat is de reden? Daag de deelnemer uit om ook jou deze of andere vragen te stellen.

- Voer een gesprek over veilig fietsen, verkeer in Nederland en land van herkomst, maximum snelheid, enz. Ter introductie kun je afspreken om eerst naar een video op <http://www.2bdutch.nl/> te kijken. Dan heb je een basis.

○ Taaltelevisie video 3: geluiden raden.

Deze video bevat een paar uitdrukkingen die weleens lastig kunnen zijn voor deelnemers. Daarom het advies om vooraf zelf even te kijken en na te denken hoe je de uitdrukkingen verduidelijkt. Kun je meteen kijken welke vragen je aan de deelnemers kunt stellen over de lange inleiding. De presentator verwijst naar de andere leden van de Nederlandse Taalshow: Ingrid en Henk zijn in de eerste video's in beeld geweest. Conchita nog niet, zij is naast Ingrid en Henk acteur.

- Controleer de geluiden die de deelnemer heeft opgeschreven. Het goed beschrijven van de geluiden is voor veel deelnemers al een uitdaging. Daar kun je feedback op geven. Wees complimenteus, als de boodschap overkomt is het goed. Herhaal de beschrijving van het geluid wel in de vorm waarin een Nederlander het zou zeggen. Je hoort achtereenvolgens 1. een deurbel, 2. een vlieg doodslaan, 3. een slaande koekoeksklok, 4. een blatend schaap, 5. onweer en 6. een wind
- Bij elk geluid zijn verschillende werkvormen te bedenken:
  - Geluid van andere bellen, insecten, klokken, dieren, weersomstandigheden, het lichaam.
  - Hoe noemen we die geluiden: een deurbel *gaat*, een insect *zoemt* en veel insecten *gonzen*, een klok *slaat*, enz.
  - Maak een verhaaltje waarin de geluiden een rol spelen maar je de naam van het geluid niet noemt, bijvoorbeeld: Sam wordt wakker. Het is nog donker. Hij ziet een lichtflits. Dan hoort hij de donder. Het onweert. Hoe laat is het? De klok van de toren slaat. Sam telt de slagen: één, twee, drie, vier... Vier uur? Dat is vroeg. Sam wil nog slapen. Hij gaat onder zijn dekbed liggen en doet zijn ogen dicht. *Zzzzzzz zzzzzzz zzzzz*. Wat is dat geluid, bij zijn oor? Een mug! Sam trekt het dekbed over zijn hoofd. Zo, nu kan de mug hem niet steken. Pfff, warm! Sam is wakker. Het is nu licht in zijn kamer. Buiten schijnt de zon. Sam staat op. Hij doucht en kleedt zich aan. In de keuken zet hij koffie en smeert hij een

boterham. Ding dong!, hoort hij. De deurbel. Sam loopt naar de voordeur. Hij doet de deur open en.....

Deelnemer kan de geluiden benoemen die in het verhaal voorkomen.

Deelnemer kan het verhaal afmaken, eventueel samen met jou. Dan doen jullie om beurten een paar zinnen.

Deelnemer kan zelf een geluidenverhaal maken.

- Deelnemer bedenkt en benoemt andere geluiden en dat mag van alles zijn. Jij raadt ze. Vervolgens kun je daar weer bovenstaande mee doen.

○ Taalshow Televisie video 4: lichaamsdelen

In het begin maakt de presentatrice, die een andere moedertaal dan het Nederlands heeft, een foutje in de zinsbouw. Je hoeft er geen aandacht aan te besteden, alleen als de deelnemer erover begint.

Ook bij dit thema zijn weer allerlei leuke opdrachten te bedenken.

Hieronder een paar voorzetjes om je fantasie te prikkelen.

- Combineer lichaamsdelen met bewegingen en eigenschappen. In je handen kun je bijvoorbeeld klappen, maar ook wrijven. Je kunt er iets mee pakken of neerzetten, iets vasthouden of loslaten. Conchita steunt op haar handen (of armen). Je kunt met je handen aaien en kneden, knijpen en slaan, voelen of iets hard of zacht is en warm of koud. En met je voeten doe je weer andere dingen.
  - Oefen tegenstellingen. Hoe voelt iets: warm-koud, hard-zacht, ruw-glad, droog-nat (de was).
  - Wat doe je met je handen als je een taart bakt? Of als je soep kookt?
- Oefen de zintuigen met de bijbehorende werkwoorden.
  - Met je ogen zie je en kijk je. Wat is eigenlijk het verschil? En hoe zit dat met horen en luisteren? Maak het duidelijk door voorbeeldzinnen: Ik kijk naar buiten en ik zie een kat op straat. Ik kijk naar het journaal en ik zie de weervrouw. Ik luister naar de radio en ik hoor een Nederlands liedje. Ik luister naar een podcast en ik hoor nieuwe woorden.
  - Met je neus kun je ruiken. Wat ruik je dan? Een geur of stank, een vieze geur. Of een lekker geurtje, een luchtje. Enz.
- Conchita is aan het planken. Ze wil goed trainen. Wat doe jij om fit te zijn? Enz.